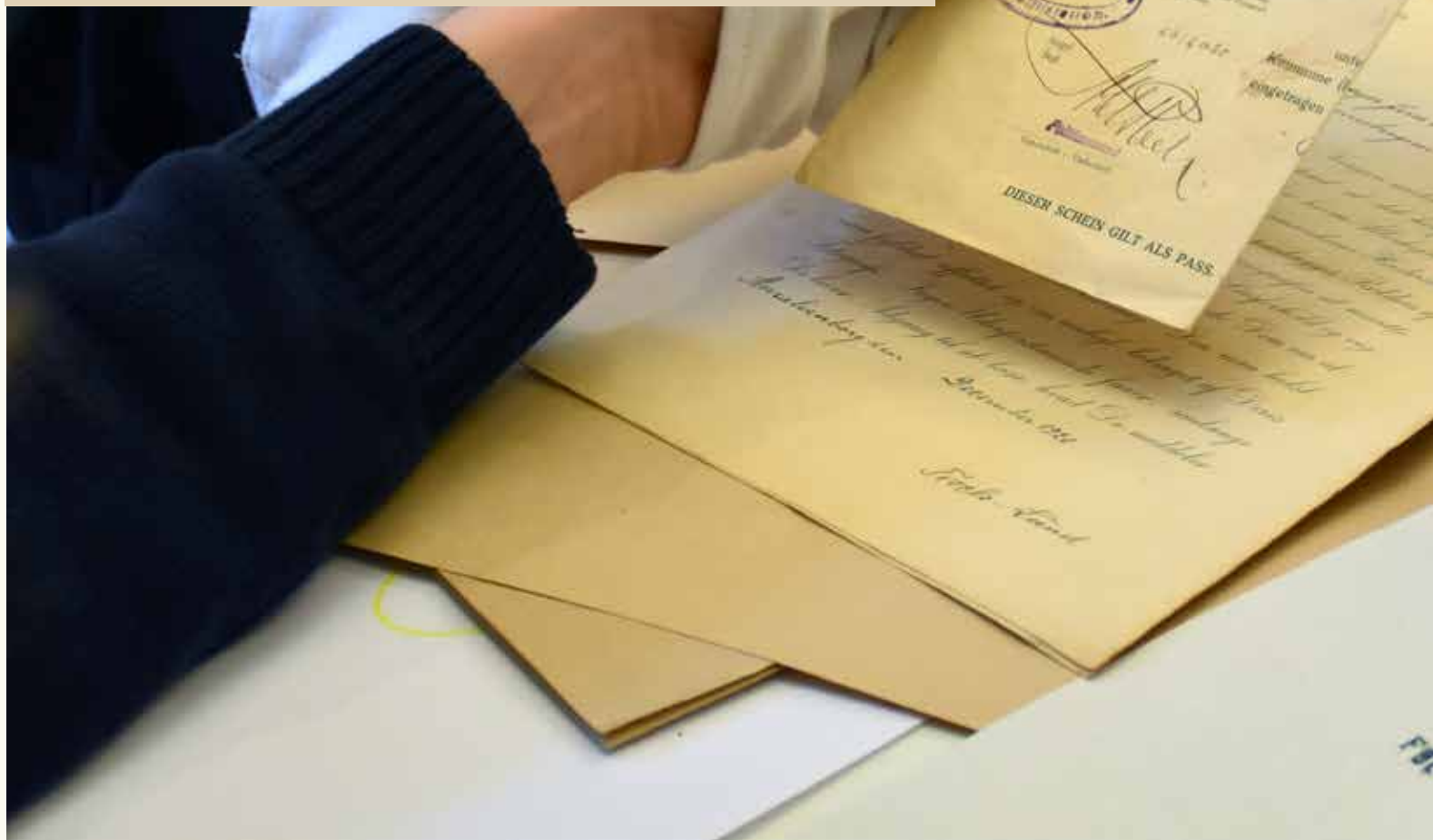

Skoletjenesten Kolding

UNDERVISNINGSTILBUD

Skoleåret 2024/2025

UNDERVISNINGSTILBUD

Skoleåret 2024/2025

Redaktion:

Kamma Poulsen-Hansen,
Dennis Hornhave Jacobsen,
Camilla Brask Rasmussen & Lene Wul

Grafisk tilrettelægning:

Kamilla Asmussen

Foto:

Kamma Poulsen-Hansen, Dennis
Hornhave Jacobsen, Eva Kristensen,
Camilla Brask Rasmussen & Lene Wul

Tryk:

From Grafisk

© 2024 Kolding Stadsarkiv
WWW.KOLDINGSTADSARKIV.DK

Indhold

05 → SKOLETJENESTEN KOLDING

06 → PÆDAGOGISK PROFIL

08 → LÆRINGSRUM

10 → UNDERVISERE

13 → ■ FORLØB 1.-3. KLASSE

14 → Vi er røde, vi er hvide

15 → Anne Marie Carl Nielsen

16 → ■ FORLØB TIL 3.-7. KLASSE

18 → Koldinghus fra grænseborg til museum

19 → Det er kilder!

20 → Før, nu, fremtid

21 → Livet i gamle dage

22 → Dorothea - en enkedronning i Kolding

23 → Med Christian 4. på Koldinghus

24 → Christiansfeld fra idé til verdensarv

25 → Byvandring: Kolding i middelalder og renæssance

26 → ■ FORLØB TIL 7.-10. KLASSE

28 → Byvandring: Slaget ved Kolding

30 → Herfra min verden går

31 → Byvandring: Made in Kolding

32 → Demokratiet er mit - ordet er frit

34 → Brikkerne til besættelsestidens Kolding

35 → Hvis krigen kommer - til Kolding

36 → Bag tallene

38 → SÆRLIGE TILBUD

“...Jeg troede, det blev kedeligt, men det var faktisk sjovt...”

SEBASTIAN, 6. KLASSE, AALYKKESKOLEN

“... Det var rigtig sjovt at få lov til at have alle de gamle sager i hænderne. Det var lige som om, at man ikke troede, at børn kunne finde på at ødelægge dem...”

EMMA, 4. KLASSE, ØDIS SKOLE.

Skoletjenesten Kolding

Skoletjenesten Kolding er den samlede kulturhistoriske skoletjeneste for hele Kolding Kommune. Hos os kan du som lærer booke anderledes og inspirerende undervisningsforløb til grundskolen. Forløb som i udstrakt grad er udviklet i samarbejde med flere af kommunens lærere. Alle vores forløb dækker de faglige mål ud fra en praksisorienteret tilgang, og en stor del af forløbene inddrager flere fag, dog med historiefaget som det gennemgående fokus. Sammen med Skoletjenesten Kolding kan du som lærer understøtte en varieret undervisning i historiefaget, der giver eleverne motivation og mulighed for at møde historien på nye måder.

Når Skoletjenesten Kolding udvikler og gennemfører undervisningstilbud for kommunens tre kulturhistoriske institutioner: Kolding Stadsarkiv, Museum Kolding og Kongernes Samling – Koldinghus, betyder det, at du som lærer og skole kan benytte én indgang til kulturhistoriske læringstilbud. Uanset om man gerne vil besøge Skamlingsbanken, Stadsarkivet, som er en del af NICOLAI, verdensarv i Christiansfeld, Gestapocellen i Staldgården eller konge- og dronningeslottet Koldinghus. I Skoletjenesten Kolding udnytter vi stedernes autenticitet i samspil med samlinger fra arkiv og museum. Derudover har vi også forløb, der foregår i skolernes eget nærområde.

I Skoletjenesten Kolding 'gør' vi historie sammen med eleverne. Derfor er alle vores forløb undersøgende, sansefulde og nærværende i deres tilgang. Udgangspunktet for vores forløb er således arkivets og museernes samlinger, men også de fysiske byrum og det kulturlandskab, som eleverne kan møde her i Kolding Kommune. Vi arbejder altid med en klar didaktisk ramme, der underbygger brugen af de semantiske læremidler, som indgår i vores forløb. Alle skoletjenestens aktuelle tilbud kan findes og

bookes via vores hjemmeside: www.koldingstadsarkiv.dk/skoletjenesten-kolding, hvor du også kan læse mere om Skoletjenesten Kolding. Ligesom alle tilbud også er samlet i dette katalog og via www.skoletjenesten.dk, hvor de også kan bookes direkte. Du kan også tilmelde dig vores nyhedsbrev på skoletjenesten@kolding.dk, så får du løbende informationer om nyheder og tilbud. Vi minder desuden om, at der kan søges om hjælp til transport hos skoleforvaltningen.

Foruden de faste undervisningsforløb tilbyder vi også forpligtende partnerskabsaftaler for skoler i Kolding Kommune, som er skræddersyet til den enkelte skole. Vi kommer også gerne ud på skolerne til lærer- eller personalemøder og fortæller om, hvad vi kan tilbyde. Ligesom Skoletjenesten Kolding er tovholder for et PLF Kulturfag med hovedfokus på historie, men som derudover repræsenterer både samfundsfag og kristendomskundskab. Endelig tilbyder Skoletjenesten Kolding også forskellige kursusforløb til lærere, der ønsker at blive skarpere på kulturfagenes rammer og muligheder. Se mere om disse kurser i kursuskataloget fra Pædagogisk Center.

Vi ser frem til et nyt begivenhedsrigt skoleår, hvor vi glæder os til at invitere elever og lærere ud af skolen og ind i historien!

Lene Wul
Stadsarkivar

Gennem lokalhistorien åbnes globalhistorien

Skoletjenesten Koldings pædagogiske profil

I Skoletjenesten Kolding har vi fokus på at skabe varieret og myndiggørende undervisning. Med udgangspunkt i en dialogisk og elevaktiverende didaktik er det vores mål at styrke elevernes forståelse af samspillet mellem fortidsfortolkninger, nutidsforståelser og fremtidsforventninger. Det gør vi blandt andet ved, at eleverne arbejder med sammenhængen mellem sin egen, den lokale og den helt store historie. Ambitionen er med andre ord, at eleverne får øjnene op for, at de selv er både historieskabte og historieskabende.

Skoletjenesten Kolding er et kommunalt tilbud, der udvikler og tilbyder kulturhistoriske undervisningsforløb til Kolding kommunes grundskoler, ungdomsuddannelser og videregående uddannelsesinstitutioner. Skoletjenesten har sit primære fokus på grundskolen og ungdomsuddannelserne.

SANSELIG HISTORIEUNDERVISNING

Hos Skoletjenesten Kolding inviterer vi eleverne ind i historien ved at gøre den sanselig og nærværende. Det gør vi med udgangspunkt i arkivets og museets samlinger, der dækker Kolding og Kolding kommunes historie fra 1200-tallet og frem til i dag. Vi understøtter sanserne ved, at eleverne møder historien i autentiske historiske rum på Kolding Stadsarkiv, Koldinghus, Staldgården, i Christiansfeld, Skamlingsbanken eller i skolens eget nærområde.

TVÆRFAGLIGHED OG REFLEKSION

Skoletjenesten Kolding er en kulturhistorisk skoletjeneste, hvor der arbejdes systematisk med at integrere elementer fra billedkunst/design og samfundsfag i hovedparten af de udbudte forløb. Det tværfaglige fokus understøtter en sanselig tilgang til historiefaget, hvor både krop og bevægelse inddrages. Målet med det er at skærpe elevernes sensibilitet for fortiden, så de lærer at forholde sig til deres egne og andres forudantagelser, ved at omsætte den kropslige erfaring til analyse og refleksion.

SAMARBEJDE OG SAMSKABELSE

I Skoletjenesten Kolding er der omfattende erfaring med samskabende processer og forskellige typer af partnerskaber med skolerne. En stor del af undervisningsforløbene er således udviklet i samspil med kommunens skolelærere. Der udvikles løbende nye samarbejdsflader, hvor Skoletjenesten Kolding indgår som en aktiv part eller facilitator for samarbejdet, heriblandt som værter for PLF - Kulturfag.

Skoletjenesten Kolding er herudover regional koordinator for Region Syddanmark i regi af Skoletjenesten - videncenter for eksterne læringsmiljøer.

”...Mit hidtidige samarbejde med eksterne læringsmiljøer har været, hvor man ‘bestiller en vare’ til et læringsforløb. Her var det fedt at deltage samskabende i tankerne bag udarbejdelsen af læringsforløbet...”

LÆRER I ARKIVETS KOMPETENCEUDVIKLINGSFORLØB

Læringsrum

KOLDING STADSARKIV

Kolding Stadsarkiv er placeret i den gamle Borgerskole fra 1856 og tidligere Nicolai Skole, der i dag er en del af NICOLAI. I arkivets magasiner har vi samlinger, der dækker perioden fra 1841 og frem til i dag. Det kan for eksempel være fotos, aviser, breve, lydoptagelser, film og dagbøger, samt offentlige dokumenter som bl.a. referater fra byrådsmøderne. Magasinerne er et skatkammer fyldt med originale kilder. Samlingerne gør os i stand til at fortælle historier om både stort og småt i hele Kolding Kommune. I modsætning til de fleste andre skatkamre, så må man på arkivet både se og røre, men også selv fortælle historien.

MUSEUM KOLDING

På Museum Kolding får man Koldings kulturhistorie udfoldet – fra lokalhistorie til national- og verdenshistorie. Fra UNESCO verdensarv i Christiansfeld, over Skamlingsbankens historie som danskhedens vugge til nyere tids kulturhistorie i hele Kolding Kommune. Museum Kolding har til huse på tre fysiske lokationer: Staldgården i Kolding by, der også huser den unikke Zelle II, besøgscentret Skamlingsbanken og i Søstrehuset i Christiansfeld. Ambitionen for museet er, at det skal være et moderne og højaktuelt museum, som med nyskabende og relevante udstillinger og formidling skal være kommunens lokalhistoriske kraftcenter. Museets ansvarsområde er nyere tids kulturhistorie i Kolding Kommune foruden specialansvar for dansk sølv fra renessancen til i dag.

KONGERNES SAMLING – KOLDINGHUS

Koldinghus – Jyllands sidste kongeborg – har gennem sin mere end 750-årige eksistens spillet en væsentlig rolle i Danmarks historie: Som grænseværn, som kongelig residens, og som sæde for den lokale statsadministration. Efter katastrofebranden i 1808 tiltrak slotsruinen sig megen opmærksomhed som malerisk ruin, som inspirationskilde for malere og digtere, og gennem mere end 100 år har ruinen været genstand for restaureringer og gradvis indretning til kulturhistorisk museum og hjemsted for kulturelle aktiviteter. Skoletjenesten Kolding tilbyder kulturhistoriske undervisningsforløb om slottet og slottets forbindelse med Kolding by.

PÅ SKOLEN ELLER I SKOLENS NÆROMRÅDE

Nogle forløb tilbydes til skolen eller skolens nærområde. Se de enkelte forløbsbeskrivelser for informationer om det.

I Skoletjenesten Kolding kan vi tilbyde børn og unge en autentisk og taktile oplevelse i mødet med vores samlinger i vores eksterne læringsrum. Samtidig bruger vi også samlingerne i et samspil med det byrum og kulturlandskab, som er helt tæt på eleverne. Afgørende for os er, at vi altid tager udgangspunkt i elevernes hverdags erfaringer.

“...Jeg synes, det er klogt af dem, at de blander historie og billedkunst, for så får vi både bevægelse for fingre og hjerne...”

YOSEF, 5. KLASSE, AALYKKESKOLEN

Undervisere

Når du booker et undervisningsforløb med Skoletjenesten Kolding møder du en eller to af vores undervisere.

Kamma Poulsen-Hansen

Mag.art i forhistorisk arkæologi med supplerung i kultur og formidling samt uddannet museumsunderviser

At åbne elevernes øjne for en helt ny måde at se deres by på, er for mig den største motivation i arbejdet med historieformidling til børn. Den taktile tilgang til historien har baggrund i min uddannelse som arkæolog, hvor genstandene åbner op for de store fortællinger. Arkiver og museer har ry for at være støvede og kedelige, men når børnene får redskaberne til at afkode og forstå historiens tegn i bygninger, arkivæsker eller i deres eget byrum, og verden på den måde åbner sig og historien bliver mere nærværende, så har jeg haft en vidunderlig dag på arbejde.

Dennis Hornhave Jacobsen

Læreruddannet og cand. mag i pædagogik

At gå på opdagelse i historien skal også være en anledning til at gå på opdagelse i sig selv, og de fællesskaber man er en del af. Derfor er det vigtigt for mig, at historie både handler om de store linjer, men også om helt jordnære og håndgribelige problemstillinger – hvordan iscenesætter vi fx os selv, hvordan indretter vi vores liv og hvordan har det alt sammen set ud over tid? Hvis man bliver klogere på fortiden, har man på den måde også mulighed for at forholde sig mere nuanceret, til den fremtid vi alle skal være med til at skabe.

Camilla Brask Rasmussen

Cand.mag. i historie med sidefag i journalistisk formidling

For mig drejer historien sig ikke kun om konger, statsministre og andre berømte og magtfulde mennesker. I virkeligheden fortæller den del af vores historie kun en brøkdel om, hvorfor vores verden er, som den er. Skal man nærme sig et større billede, skal man i lige så høj grad dyrke den lokale historie og historien om helt almindelige menneskers liv og hverdag. Jeg oplever, at elevernes møde med de lokale historier skaber AHA-oplevelser, der kan være med til at stimulere deres interesse for og engagement i vores fælles fortid, nutid og fremtid.

Forløb 1.-3. klasse

- Vi er røde, vi er hvide
- Anne Marie Carl Nielsen

Vi er røde, vi er hvide

Den stille protest

Vi er røde, vi er hvide foregår på Skamlingsbanken. Her har man fejret det danske sprog, siden en kreds af sønderjyder købte området i 1843. Både i 1840'erne og i tiden efter 1864, hvor den tyske grænse lå lige syd for Kolding, var danskheden trængt, selvom der var mange, som følte sig danske i området. I 1840'erne var det danske sprog under pres, og efter 1864 måtte man ikke flage med det danske flag i Sønderjylland, der ikke længere var en del af Danmark. Vi starter dagen med at undersøge, hvordan vi i dag kan se, Skamlingsbankens rolle og betydning for den kampen for den danske sag i Sønderjylland.

På besøgscenteret undersøger og analyserer vi en række postkort fra perioden, som er farvelagte i modsætning til andre billeder fra samme periode. Et gennemgående tema er det danske flag, som i tiden efter 1864 blev brugt som en stille protest fra de dansksindede sønderjyder, der ikke måtte hejse Dannebrog i deres flagstænger. Den stille protest sås også i det berømte sønderjyske kaffebord, som eleverne i forløbet skal genskabe med nogle æstetiske benspænd.

Læreren skal huske

- At sørge for transport til Skamlingsbanken (søg evt. kommunens transportpulje)
- At sætte eleverne sammen to og to til dagens opgaver

-
- **Sted:** Skamlingsbanken.
 - **Varighed:** 2,5 klokke timer.
 - (Som udgangspunkt kl. 9-11:30)
 - **Fag:** Historie og billedkunst.
 - **Kompetenceområder:** 'Kildearbejde' og 'historiebrug' samt 'billedfremstilling'.
 - **Arbejdsform:** Individuelt og i grupper.

Anne Marie Carl Nielsen

Liv i ler

Billedkunstneren Anne Marie Carl Nielsen slog sin barnheds folder på gården Thygesminde sydøst for Kolding. I dette undervisningsforløb får eleverne et indblik i hendes liv, og de lærer, hvor og i hvilke kilder man kan finde oplysninger om hende. Samtidig får de også et indblik i hendes kunstneriske praksis: fra inspiration over skitse og til model.

Vi starter med i fællesskab og gennem kroppens sanser at undersøge figuren "Bacchusbarn med druer" fra 1898, som står i Rådhushaven ved Kolding Rådhus. Efterfølgende bevæger vi os hen til Nicolai for børn og ind i deres værksted, hvor eleverne forvandler deres egne skitser og inspiration til deres helt personlige skulpturmodeller. Forløbet beskæftiger sig med skulpturens forskellige processer: Lige fra inspiration, skitsering, modellering og til en afsluttende udstilling.

Læreren skal huske

- Vi mødes kl. 09.00 ved skulpturen "Bacchusbarn med druer" på sydsiden af rådhuset.
- Ved booking af forløbet fremsendes en lærervejledning.

-
- **Sted:** Byrummet og Nicolai for børn.
 - **Varighed:** kl. 9-11:30 (der kan spises frokost i Nicolai for Børn eller i gården bagefter)
 - **Fag:** Billedkunst og historie.
 - **Kompetenceområder:** 'Billedfremstilling' og 'Kildearbejde'.
 - **Arbejdsform:** Individuelt.

VIGTIG INFORMATION

Forløbet kan kun bookes mandag til fredag i følgende uger i skoleåret 2024/2025:

- Uge 36 - 2024
- Uge 37 - 2024
- Uge 24 - 2025
- Uge 25 - 2025

Forløbet er udviklet i samarbejde med Nicolai for Børn og bookes gennem Nicolai for Børn på nicolai@kolding.dk.

Forløb 3.-7. klasse

- Koldinghus fra grænseborg til museum
- Det er kilder!
- Byvandring: Før, nu, fremtid
- Livet i gamle dage
- Dorothea - en enkedronning i Kolding
- Med Christian 4. på Koldinghus
- Christiansfeld fra ide til verdensarv
- Byvandring: Kolding i middelalder og renæssance

Koldinghus fra grænseborg til museum

En introduktion til Koldinghus

Hvorfor ligger der et slot i Kolding, og hvordan kan vi fortælle slottets 750 år lange historie?

Med øjne og fantasi som de vigtigste redskaber undersøger eleverne i dette forløb slottets lange og spændende historie. Undervejs finder vi spor i bygningen, som kan fortælle os om slottet som grænseborg, residens, ruin og museum. Og hvilken betydning slottet har haft for byen.

Har I en hel fagdag til rådighed kan forløbet med fordel kombineres med byvandringen "Kolding i middelalder og renæssance" eller forløbene "Dronning Dorothea - en enkedronning i Kolding" og "Med Christian 4. på Koldinghus".

- Sted: Kongernes Samling – Koldinghus.
- Varighed: 1,5 klokketimer.
- Fag: Historie.
- Kompetenceområder: 'Kronologi og sammenhæng'.
- Arbejdsform: Dialogbaseret rundvisning.

Det er kilder!

Om at læse og forstå originale kilder

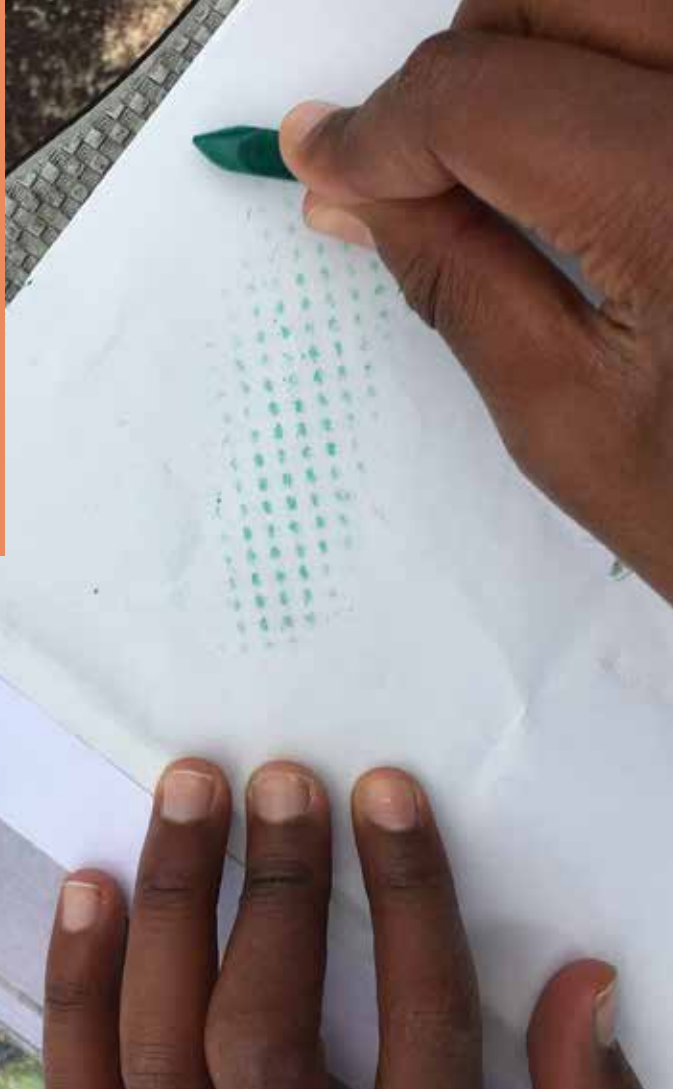
Hvad er en kilde? Og hvordan læser man den? I dette forløb møder eleverne forskellige slags kilder fra Stadsarkivets samlinger. Vi læser i fællesskab gotiske bogstaver i aviser, håndskrevne breve med skråskrift og vi tyder gamle kort og kigger på sort-hvide fotos. Det hele kombineres med en række greb fra billedkunsten, der skal hjælpe eleverne til at opnå forståelse for kildernes indhold og funktion, på trods af at de ses i mange forskellige former og formater, som de ikke kender til på forhånd.

Kilderne, som eleverne møder i forløbet, dækker emnerne: Første Verdenskrig og Genforeningen.

- Sted: Kolding Stadsarkiv.
- Varighed: 2 klokketimer
- Fag: Historie og billedkunst.
- Kompetenceområder: 'Kildearbejde', 'billedkommunikation' og 'billedfremstilling'.
- Arbejdsform: Dialogbaseret oplæg samt individuelt arbejde og gruppearbejde.

Før, nu, fremtid

En byvandring i skolens
lokalområde

Eleverne tages med på en byvandring, hvor skolens lokalområde er udgangspunktet, og hvor eleverne selv deltager aktivt. På turen åbnes deres nære byrum op og foldes ud. De opdager, hvordan de i deres helt nære lokalområde kan møde historien – både den lille og den store.

Undervisningsforløbet starter på skolen, hvor eleverne introduceres til arkiv og museum, og vi taler med dem om, hvordan man kan se lokalhistorien i landskabet og byrummet. Byvandringen består af en række stop ved steder eller bygninger, som kan foldes ud til en fortælling om lokalhistorien ved hjælp af fotos fra arkivets samlinger. Undervejs deltager eleverne aktivt, når de skal lede efter spor i bygninger, følge med i vandringer på deres eget kort, lave frottage med oliekridd og og på andre måder få øjnene op for spor og historier i deres nærom-

råde. Formålet er at vække elevernes fornemmelse for lokalhistorien, som den fremtræder i bybilledet. Til slut får eleverne mulighed for at formulere ønsker til fremtiden i deres lokalområde. Har I en hel fagdag til rådighed kan forløbet med fordel kombineres med forløbet "Livet i gamle dage".

-
- **Sted:** På skolen og i lokalområdet.
 - **Varighed:** 1,5 – 2 klokke timer.
 - **Fag:** Historie og billedkunst.
 - **Kompetenceområder:** 'Kildearbejde' og 'historiebrug' samt 'billedfremstilling'.
 - **Arbejdsform:** Undersøgende byvandring.

Livet i gamle dage

Skolen og lokalområdet
for cirka 100 år siden

Ved hjælp af billeder og andre 100 år gamle hjælpemidler, rejser vi tilbage i tiden til årene omkring 1920 og undersøger, hvordan det var at leve i skolens lokalområde dengang.

Hvordan var det at gå i skole, og havde børnene overhovedet tid til at lege? Eleverne tages med tilbage i tiden ved hjælp af gamle fotografier, hvor eleverne selv er med til at undersøge, hvad billeder kan fortælle om livet dengang. Eleverne undersøger også, hvad man arbejdede med og hvilke jobs, der fandtes i lokalområdet på samme tid.

Så er det tid til at besøge skolen anno 1920. Hvilke fag havde man? Hvad lavede man i pauserne og hvad i alverden er en embedsbog? Eleverne går med andre ord på opdagelse i, hvad skolen var for en størrelse for cirka 100 år siden – det bliver også tid til en lufter, hvor klassen på egen krop skal undersøge, om lege fra dengang stadig har sin berettigelse i dag.

Har i en hel fagdag til rådighed kan forløbet med fordel kombineres med forløbet "Før, nu, fremtid".

-
- **Sted:** På egen skole.
 - **Varighed:** 1,5 – 2 klokke timer
 - **Fag:** Historie og dansk.
 - **Kompetenceområder:** 'Kronologi og sammenhæng', 'læsning' samt 'kommunikation'.
 - **Arbejdsform:** Dialogbaseret oplæg samt individuelt arbejde og gruppearbejde.

Dorothea

En enkedronning i Kolding

Sporene efter kongerne er tydelige, når man besøger Koldinghus, hvor der både er en "Frederik 4.s sal" og masser af monogrammer fra Christian 4.'s tid på slottet. Men vidste du, at det faktisk er en dronning, som har efterladt sig de største spor på slottet og i resten af Kolding? I dette forløb kommer eleverne til at udforske fortællinger om Dronning Dorothea, der fik en helt særlig tilknytning til Kolding, både før og efter hun blev enke i 1559. Forløbet kan kombineres med "Koldinghus fra grænsborg til museum", hvis I har længere tid til rådighed.

→ Sted: Kongernes Samling – Koldinghus.

→ Varighed: 1,5 klokketime.

→ Fag: Historie.

→ Kompetenceområder: 'Historiebrug' og 'kronologi og sammenhæng'.

→ Arbejdsform: Undersøgende og dialogbaseret rundvisning med øvelser undervejs.

Med Christian 4. på Koldinghus

Barnehof, brand og ikonisk kæmpetårn

Christian 4., der regerede 1588–1648, er en af de bedst kendte konger i Danmark. Han er samtidig en af de konger, der opholdt sig mest på Koldinghus, især i sin barndom. Han er tillige en af de konger, der har sat et markant præg på Koldinghus. Det ikoniske kæmpetårn blev for eksempel bygget i begyndelsen af 1600-tallet, altså i Christian 4.s regeringstid.

Under vores besøg på slottet følger vi i Christian 4.s fodspor. Undervejs møder eleverne beretningen om, hvordan han som lille dreng blev sendt til Koldinghus af sine forældre for at gå i skole her. Hvordan han som voksen konge byggede videre på slottet og om de fester, han holdt her.

Har I en hel fagdag til rådighed kan forløbet med fordel kombineres med byvandringen "Kolding i middelalder og renæssance" eller forløbet "Koldinghus fra grænsborg til museum".

→ Sted: Kongernes Samling – Koldinghus.

→ Varighed: 1,5 klokketime.

→ Fag: Historie og billedkunst/design.

→ Kompetenceområder: 'Kildearbejde', 'kronologi og sammenhæng', 'historiebrug' samt 'billedanalyse' og 'design'.

→ Arbejdsform: Involverende rundvisning.

Christiansfeld fra idé til verdensarv

Byvandring med hoved, hjerte og hænder

Tag eleverne med på en byvandring i Christiansfeld, og hør om Brødremenighedens og byens spændende historie.

Eleverne tages med på en byvandring, hvor de selv deltager aktivt. På turen åbnes bygninger og byrum op og anvendes som illustration af Christiansfelds fascinerende historie.

Byvandringen består af en række stop ved steder eller bygninger, hvor fortællingen om Brødremenigheden og byens grundlæggende ideer foldes ud ved hjælp af fotos og kreative øvelser. Undervejs deltager eleverne aktivt, når de skal lede efter detaljer på bygninger, lave frottage med oliekridd, finde byens mønstre og dens symmetriske opbygning.

- Sted: Christiansfeld – Museum Kolding.
- Varighed: 2 klokketimer.
- Fag: Historie, kristendomskundskab og billedkunst.
- Kompetenceområder: 'Kildearbejde' og 'historiebrug', 'billedfremstilling' samt 'kristendom' og 'livsfilosofi og etik'.
- Arbejdsform: Undersøgende byvandring.

Kolding i middelalder og renæssance

Byvandring

Den dag i dag er der stadig spor af den gamle middelalder- og renæssanceby i Koldings bymidte. På byvandringen tages eleverne med på en tur efter de spor og fortællinger. Eleverne møder både fortællingen om det gamle gråbrødre-kloster, byens voldgrav og byens kirke, der stammer helt tilbage fra 1200-tallet. Eleverne møder historien med flere sanser undervejs, og historiske kort bruges som kilde til at forstå byens opbygning, bygninger og brug.

- Sted: I Kolding midtby. Det præcise mødested aftales ved booking af forløbet.
- Varighed: 1 - 1,5 klokketimer.
- Fag: Historie.
- Kompetenceområder: 'Kildearbejde' og 'kronologi og sammenhæng'.
- Arbejdsform: Byvandring.

Forløb til 7.-10. klasse

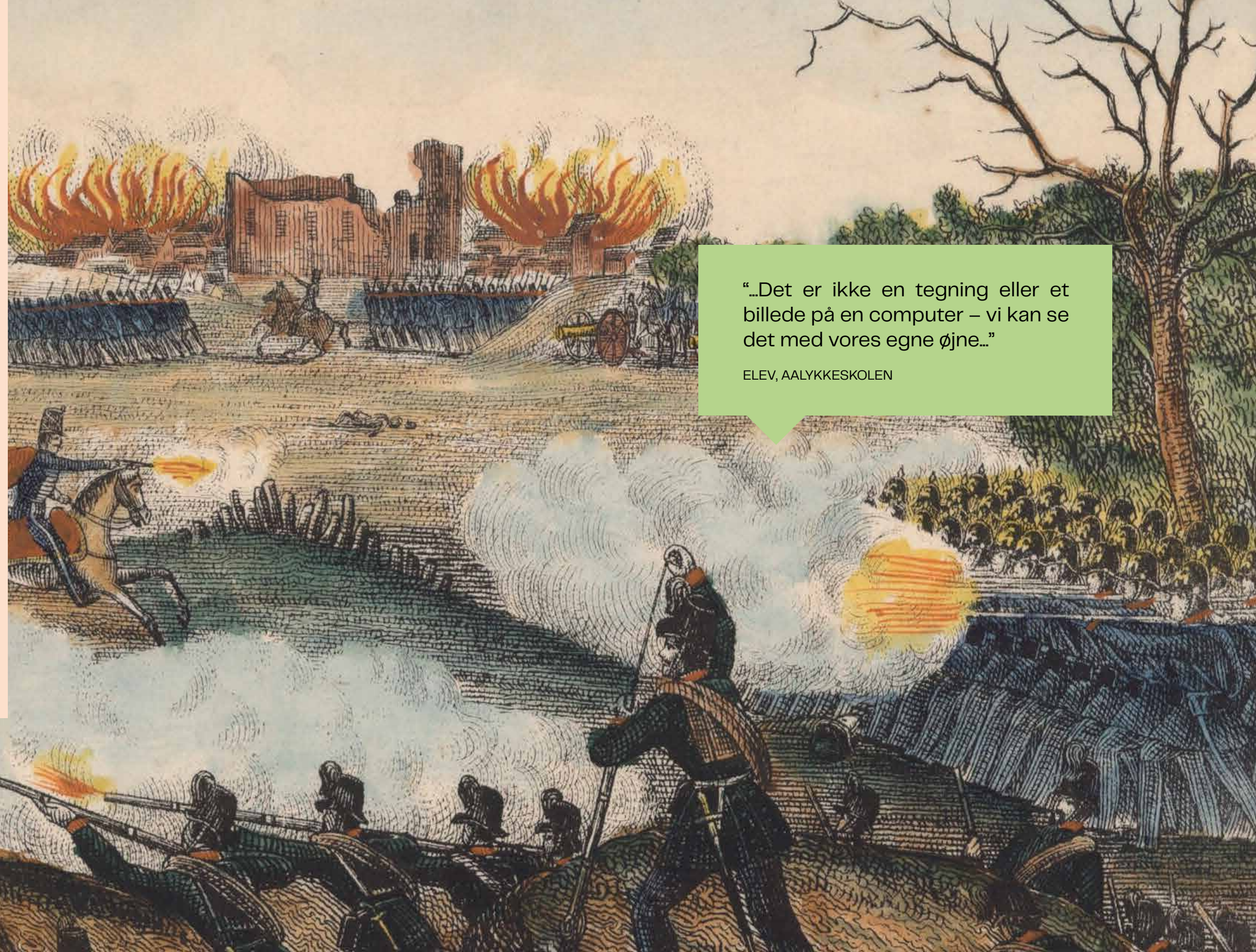
- Byvandring: Slaget ved Kolding
- Herfra min verden går
- Byvandring: Made in Kolding
- Demokratiet er mit – ordet er frit
- Brikkerne til besættelsestidens Kolding
- Hvis krigen kommer – til Kolding
- Bag tallene

Slaget ved Kolding 1849

Byvandring

Slaget ved Kolding 23. april 1849 har efterladt sig mange spor i Kolding midtby. Lige fra skudhuller og kanonkugler til flere mindesmærker for slaget, de faldne og dem der for eftertiden er blevet heltene. Vi begynder turen på Den Gamle Kirkegård, hvor eleverne undersøger, hvad stedet kan fortælle om den historiske tid omkring Treårskrigen og bevæger os derefter en tur igennem Kolding centrum og udfolder historien om Koldings rolle i krigen.

- **Sted:** Mødested efter aftale (enten ved Den Gamle Kirkegård eller ved Stadsarkivet)
- **Varighed:** 1- 1,5 klokke time.
- **Fag:** Historie.
- **Kompetenceområder:** 'Kildearbejde', 'historiebrug' og 'kronologi og sammenhæng'.
- **Arbejdsform:** Byvandring.

“...Det er ikke en tegning eller et billede på en computer – vi kan se det med vores egne øjne...”

ELEV, AALYKKESKOLEN

Herfra min verden går

Kildearbejde med udgangspunkt i skolens lokalområde

Med udgangspunkt i kilder fra arkivets samlinger, der tager afsæt i elevernes eget lokalområde, åbnes deres øjne for historien i det samfund, de færdes i til daglig. Eleverne researcher på historier, som de vælger, og de arbejder selv med at strukturere deres viden i en fortælling, som andre kan få glæde af.

Vi lægger ud med en fælles brainstorm med mindmap. Derpå finder vi frem til en række historiske fortællinger, som eleverne gerne vil dykke ned i. De researcher her efter på historierne gennem kilder og søgebaser. Eleverne introduceres til storyboard som et værktøj til at formidle deres historie. På den måde sættes der struktur på den viden, de tilegner sig. Undervejs skal de tage stilling til, hvilke kildetyper de bruger til deres fortælling og kildernes troværdighed. Til slut samler vi op og ele-

verne giver et kort resume af den historie, de selv har arbejdet med ved hjælp af deres storyboard.

→ **Sted:** Kolding Stadsarkiv.

→ **Varighed:** 2 klokke timer.

→ **Fag:** Historie.

→ **Kompetenceområder:** 'Kildearbejde'. I forløbet udarbejdes et produkt, der kan bruges som inspiration til arbejde med kulturteknikker i forbindelse med prøven i historie.

→ **Arbejdsform:** Individuelt og i grupper.

Made in Kolding

Byvandring

Vi går på en undersøgende byvandring i industrialiseringens Kolding med en foldebog i hænderne. Foldebogen udfyldes af eleverne undervejs, når vi går forbi, hvor virksomhederne Slotsmøllen, S.W. Bruhns Tobaksfabrik, De Danske Mejeriers Maskinfabrik og FDB's Chokoladefabrik tidligere lå.

Når Museum Koldings nye udstilling "Made in Kolding" åbner i efteråret 2024 er det muligt at afslutte byvandringen i udstillingen, hvor der arbejdes videre med industrialiseringens betydning for byens udvikling. Denne del af forløbet tager ca. 1,5 time ekstra.

→ **Sted:** I Kolding midtby. Det præcise mødested aftales

→ **Varighed:** 1-1,5 klokke timer.

→ **Fag:** Historie.

→ **Kompetenceområder:** 'Kildearbejde' og 'kronologi og sammenhæng'.

→ **Arbejdsform:** Dialogbaseret byvandring.

Demokratiet er mit – ordet er frit

Fra idé til handling i lokalpolitik

I dette forløb får eleverne indblik i det kommunale demokrati. Gennem kilder, der belyser sagen om etableringen af et storcenter i Kolding, får eleverne viden om, hvordan en idé bliver til et forslag og til sidst en beslutning i byrådet. Vi starter dagen med en gåtur, hvor eleverne får et kort historisk rids over udviklingen i byens handelsliv og kommunens planer for denne, indtil Kolding Storcenter blev etableret. Tilbage på arkivet arbejder eleverne i otte grupper med kilder, der belyser sagens gang. Som overgang til besøget i byrådsalen gives et kort historisk rids over den kommunale strukturs udvikling og den kommunale administrations arbejdsopgaver. Denne viden sætter eleverne i spil, når forløbet afsluttes i byrådsalen. Her diskuteres elevernes egne idéer og forslag, der argumenteres, indgås kompromisser og til sidst afholdes en afstemning. Det forslag, der opnår flest stemmer,

præsenteres for et byrådsmedlem, der giver feedback og kommer med forslag til, hvordan klassen kan arbejde videre med deres sag.

Læreren skal huske

→ Der skal bruges minimum én lektion på at forberede 4-6 forslag og argumenter for/imod. Husk at forslagene skal være kommunalpolitiske, og at de skal tage udgangspunkt i elevernes hverdagserfaringer. Forslagene sendes til Skoletjenesten Kolding på mail cirka en uge før forløbet.

→ Det er en stor fordel, hvis klassen allerede har talt lidt om hvad staten, regionerne og kommunerne er.

→ Læreren skal lave otte grupper, som eleverne skal arbejde i om formiddagen.

”...Hvis man gerne vil ændre noget, så må man selv gøre noget...”

ELEV, LYSHØJSKOLEN, DEMOKRATIET ER MIT

- Sted: Kolding Stadsarkiv (mødested) og byrådsalen.
- Varighed: Fra 9.00-14.00.
- Fag: Historie og samfundsfag.
- Kompetenceområder: Forløbet understøtter kompetenceområderne: 'Kildearbejde' og 'historiebrug' samt 'Politik' og 'Sociale og kulturelle forhold'. I forløbet udarbejdes et produkt, der kan bruges som inspiration til arbejdet med kulturteknikker i forbindelse med prøven i fagene.
- Arbejdsform: Individuelt og i grupper.

VIGTIG INFORMATION

Demokratiet er mit – ordet er frit kan kun bookes på tirsdage, onsdage og torsdage i følgende uger i skoleåret 2024/2025:

- uge 38
- uge 40
- uge 45
- uge 10
- uge 11
- uge 14
- uge 15

HUSK!
Der er kommunalvalg i 2025.

Brikkerne til besættelsestidens Kolding

Et kildebaseret forløb

I dette forløb lægger eleverne brikkerne til historien om besættelsestidens Kolding. Historieskrivning er nemlig lidt som et puslespil, de forskellige kilder udgør hver sin brik. Her er det eleverne selv, der lægger brikkerne til historien. De læser kilder og formidler deres nye viden gennem et puslespil med otte brikker. Hver brik har et tema: Indkvartering af tyske soldater, kvinder der var kærestere med tyske soldater, modstandskampen, danskere der samarbejdede med tyskerne, sortbørshandlen, jødernes flugt og tyske flygtninge.

Formidlingen af kilderne sker på en byvandring, hvor eleverne gruppevis fortæller om hver deres brik. Formålet med puslespillet er at give plads til de oversete historier og nuancer, som der ikke altid tildeles plads i de store samlede fortællinger. Brikkerne til puslespillet samles først til sidst og et hul i den samlede fortælling afsløres.

Læreren skal huske

→ Læreren skal på forhånd inddele eleverne i 8 grupper.

→ Sted: Kolding Stadsarkiv (mødested)

→ Varighed: 3 klokketimer.

→ Fag: Historie.

→ **Kompetenceområder:** Forløbet understøtter kompetenceområderne 'Kildearbejde' og 'historiebrug'. I forløbet udarbejdes et produkt, der kan bruges som inspiration til arbejdet med kulturteknikker i forbindelse med prøven i historie.

→ **Arbejdsform:** Dialogbaseret og gruppearbejde.

Hvis krigen kommer

– til Kolding

Hvordan kan man forberede en by på en krig? Med udgangspunkt i det spørgsmål undersøger eleverne kilder fra Kolding Kommune i Stadsarkivet og leder efter fysiske spor i byen fra tiden under Den Kolde Krig. Undersøgelsen giver eleverne en forståelse af, hvilket beredskab man etablerede i 1950'ernes Kolding, når de læser kilder fra civilforsvaret, leder efter bunke-re i byen og ser eksempler på hvilke basale ting, man dengang forventede at skulle rationere, hvis krigen kom til Kolding. Det hele sættes i perspektiv til vores egen tid, når vi i fællesskab kommer med bud på hvilke basale ting, der er vigtige for vores liv i dag.

→ Sted: Kolding Stadsarkiv

→ Varighed: 3 klokketimer.

→ Fag: Historie.

→ **Kompetenceområder:** 'kildearbejde' og 'historiebrug'.

→ **Arbejdsform:** Gruppearbejde.

Bag tallene

En ghettoplans konsekvenser i Kolding

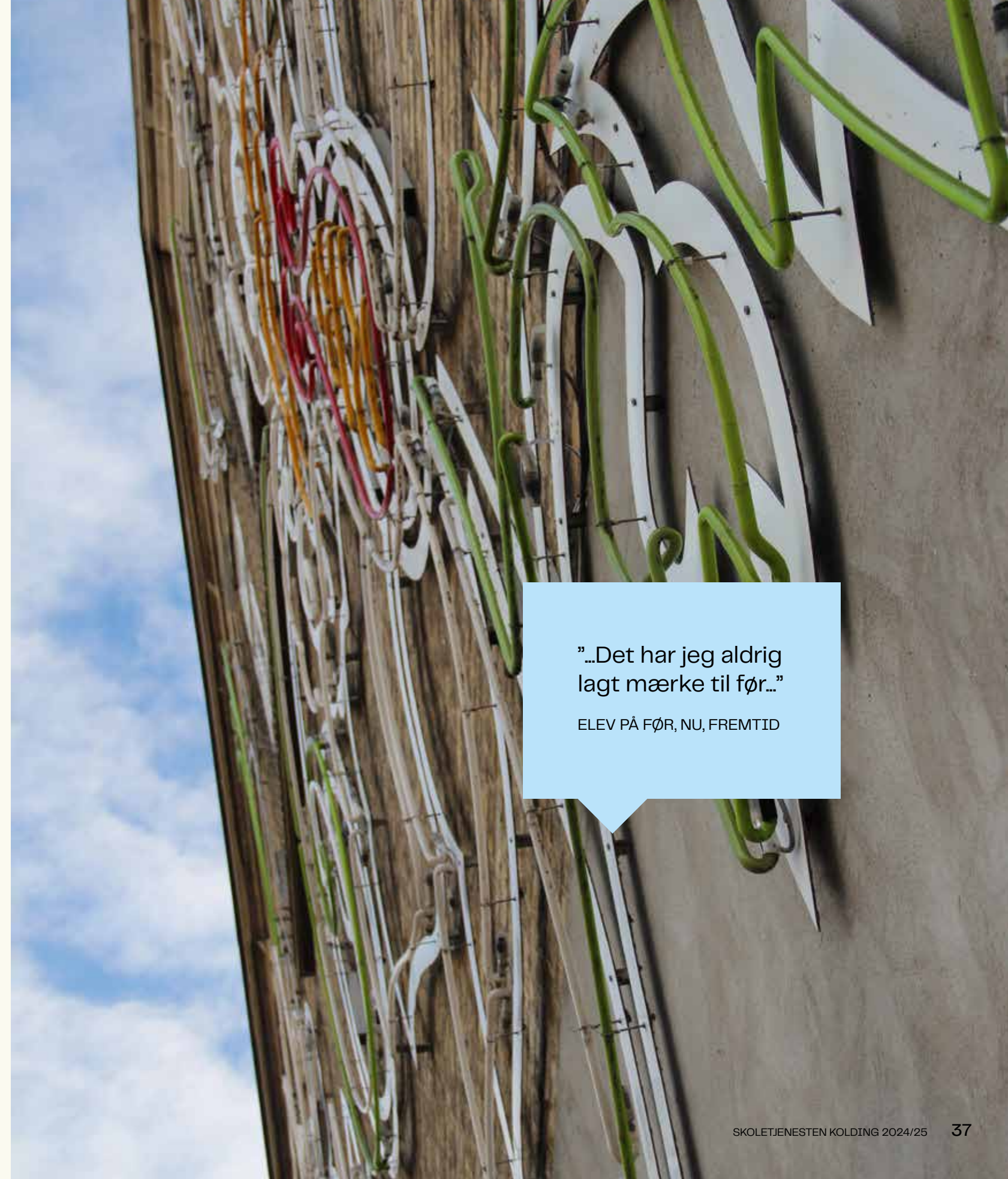

Eleverne arbejder i dette undervisningsforløb med ghettoer og VKLA-regeringens ghettoplan fra 2018 i et Kolding-perspektiv. Formålet med forløbet er at vise eleverne, at der er flere nuancer bag de tal og statistikker, de præsenteres for i samfundsfag. Eleverne introduceres først til ghettoerne, de almene boligers historie og formål gennem en byvandring. På den måde får eleverne set og oplevet det sted, de skal bruge resten af dagen på at beskæftige sig med. På arkivet introduceres eleverne for forskellige typer af kilder, de anvender tal, og får viden om, hvordan man kan gå kildekritisk til den type fremstillinger. Eleverne arbejder efterfølgende med forskellige kilder i grupper, og prøver selv at omsætte tal og statistikker visuelt på en måde, der passer ind i den historie, de gerne vil fortælle om ghettoerne.

Læreren skal huske

- At inddele klassen i otte grupper før besøget på arkivet.
- At vi mødes på parkeringspladsen ved Lærkevej i Skovparken.

- **Sted:** Kolding Stadsarkiv.
- **Varighed:** 3-4 klokketimer.
- **Fag:** Samfundsfag og historie.
- **Kompetenceområder:** Forløbet understøtter kompetenceområderne 'Samfundsfaglige metoder', 'politik', 'sociale og kulturelle forhold' og 'kronologi og sammenhæng'. I forløbet udarbejdes et produkt, der kan bruges som inspiration til arbejde med kulturteknikker i forbindelse med prøven i fagene.
- **Arbejdsform:** Individuelt og i grupper.

”...Det har jeg aldrig lagt mærke til før...”

ELEV PÅ FØR, NU, FREMTID

Særlige tilbud til elever

Levnedsløb

→ 7. klasse

I brødremenigheden i Christiansfeld er der tradition for at læse et levnedsløb op i forbindelse med en begravelse af et medlem af menigheden. Levnedsløbet skrives for det meste af medlemmet selv. Det samme gør eleverne i dette forløb, hvor der arbejdes med elementer, der kan dække fagene kristendom, samfundsfag, historie og dansk. Forløbet udbydes kun i UGE 46 og er en del af markeringen af verdensarvsdagen i UNESCO-byen Christiansfeld.

Forløbet varer 45 minutter og foregår på egen skole. Vi kan besøge en hel skoles 7. klasser på samme dag.

Stjernestunder i Christiansfeld

→ 3.-5. klasse

Nyd en hyggelig stjernestund i Søstrehusets juleudstilling med den berømte 25-takkede Herrnhuterstjerne. Stjernen er omdrejningspunktet for forløbet, hvor eleverne også får lov at være kreative og lave egne stjerner i forskellige former til juletræet på skolen, derhjemme eller i Søstrehuset.

Forløbet varer 1 time og kan bookes fra mandag efter første søndag i advent 2024.

Læs mere om juleforløbene og booking på → www.skoletjenesten.dk/skoletjenesten-kolding

Skamlingsbanken: Folkemøde, fællesskab og stemmens kraft

Skamlingsbanken har gennem tiden været kraftcenter for sang, folkemøde og forskellige fællesskaber.

I 2025 gentager Kolding Stadsarkiv og Skoletjenesten Kolding i samarbejde med Kulturskolen og Naturskolen det årlige event på Skamlingsbanken, hvor eleverne fra 4. klasserne får muligheden for at få en fornemmelse af, hvordan det kan have været, da Skau, Lorenzen og Grundtvig kæmpede for det danske sprog i midten af 1800-tallet.

→ Vil I være med?

Så skynd Jer, at sætte kryds i kalenderen 28. maj 2025 – dagen før Kr. Himmelfart – og send os en mail på skoletjenesten@kolding.dk

Særlige tilbud til lærere

PLF-Kulturfag

PLF-Kulturfag er en videreudvikling af Skoletjenestens Koldings historielærernetværk. Skoletjenesten Kolding vil i løbet af skoleåret 2024/2025 facilitere fire eftermiddage, hvor omdrejningspunktet er de elementer kulturfagene har til fælles, fx prøven og arbejdet med produkter i relation til problemstillinger i fagene. I kraft af Skoletjenestens forankring i det kulturhistoriske felt vil der være med vægt på historiefaget, men både kristendomskundskab og samfundsfag tilgodeses i videst muligt omfang. Information om tilmelding findes i Pædagogisk Centers katalog.

Åben Skole Festival til lærernes fælles læringsdag

Mød åben skole netværket på lærernes fælles læringsdag "En god skole for alle" 8. august på IBC Innovationsfabrikken.

Åben skole netværket er en samling af de mange forskellige åben skole aktører og eksterne læringsmiljøer i Kolding Kommune. Kom og få inspiration til hvordan vi kan spille ind i en anderledes skoledag.

Her kan du blive inspireret og få en vitaminindsprøjtning til din årsplan og møde nogle af alle de mange og varierede aktører, der kan tilbyde andre måder at møde fagene og skoledagen på.

"...Hvor er det altså fedt, vi har den her mulighed i Kolding ..."

LÆRER FRA SCT. MICHAELS SKOLE

A photograph of three people standing in a storage room. On the left is a woman with curly blonde hair wearing a blue and white striped shirt. In the center is a man with a long brown beard and hair, wearing a light blue button-down shirt. On the right is a woman with long dark hair and glasses, wearing a blue, red, and white plaid shirt. They are all smiling. Behind them are metal shelves filled with numerous cardboard boxes, some of which have handwritten labels.

Nyhedsbrev

I vores månedlige nyhedsbrev deler vi løbende informationer om nye undervisningstilbud eller særtilbud.

Nyhedsbrevet sendes til skolens PLC-medarbejder, men du kan også tilmelde dig, så du får sendt det direkte til din mail.

Skriv til → skoletjenesten@kolding.dk

For yderligere spørgsmål og booking:
skoletjenesten@kolding.dk

Vedrørende partnerskaber:

Stadsarkivar
Lene Wul
lewp@kolding.dk

Skoletjenesten Koldings samlede tilbud kan ses på
skoletjenesten.dk/skoletjenesten-kolding

